

ny Love, som i alt Fald indirekte maa have bevirket store Forandringer i disse Forhold. Det er Lovene af 1888 om Grevskabernes Omordning, som have gjort Formændene for Grevskabsraadene saavel som Formændene i de municipale Korporationer til Fredsdommere. Det er, om jeg ikke fejler, Tilfældet med de mange Tusinde Formænd for de ny Sogneraad efter Sogneraadsløven af 1894. Men endelig vakte, som maaske nogle ærede Medlemmer erindre, den sidste liberale Regering, England har haft, megen Forargelse ved ikke at forny Fredsdommermandaterne for en hel Del konservative Fredsdommere, men erstatte dem med Folk, der hørte til andre Samfundsklasser, der iblandt et ikke ringe Antal Arbejdere. Det var et Punkt, det kunde have Interesse at faa oplyst, hvorledes denne ny Fredsdommerbestand, om jeg saa maa sige, har virket. Det vilde have en vis Interesse for os for at se, om det var muligt at gøre noget saadant paa demokratisk Grundlag, som man i England har haft paa et aristokratisk. Men det er muligt, at man vil gaa en anden Vej. Den franske Fredsdommerinstitution har jo egentlig haft et andet Formaal end den engelske. Det har nærmest efter Lovene derom fra Revolutionstiden været tænkt som et Slags Forligsmæglere, og det var maaske det, som man kunde tilstræbe, at der var Forligsmæglere rundt omkring i snævrere Kredse, til hvilke man kunde henvende sig, hvis man havde Lyst til det, og hvis Kendelser da bleve eksigible. Thi det er jo det Punkt, hvor Bortfalden af Forligskommissionen kan tænkes at gøre nogen Fortræd. Jeg har som kjøbenhavnsk Borgerrepræsentant haft den noget tvivlsomme Fornøjelse adskillige Gange at sidde som Medlem af Forligskommissionen her i Kjøbenhavn, og jeg kan vidne om, at stor Nytte gør man ikke, men den Nytte, Forligskommissionen gør, ligger væsentlig i, at man skaber et Grundlag, der kan gøres Eksekution efter for en Fordring, som i Virkeligheden egentlig er ubestridelig. Det er maaske noget, man vilde komme til at savne, og det kunde jo tænkes, at en saadan Voldgiftsdomstol, Forligsinstitution, hvis Kendelse kunde have en saadan Karakter, kunde gøre Nytte. Jeg skal dermed forlade Dommerspørgsmaalet.

Angaaende Nævninger kan jeg i det væsentlige henholde mig til, hvad der er sagt fra anden Side. Der synes jo egentlig at være overmaade stor Enighed om, at hvad Forslaget byder med Hensyn til

Nævningedomstolens Sammensætning, er i alt væsentligt tilfredsstillende, men jeg kan dog ikke undlade at udsende et Hjertesuk over Beskaffenheden af det, vi ville komme til at vedtage. Vi mene jo, at vi ved Udtagelse af Nævninger gaa til, hvad der nærmer sig den almindelige Valgret, gennem det, der staar i disse Forslag, og saa gøre vi alligevel noget, som kun kan ske hos os ligesom i andre lovgivende Forsamlinger paa Grund af den fuldstændig ensidige Sammensætning, disse Forsamlinger have, idet vi nemlig ganske udelade Kvinderne som dem, der kunde være kaldede til at være Medlemmer af Nævnene. Det kan ikke i nogen Henseende forsvares. De ere en Bestanddel af det danske Folk ligesom vi Mænd. Vi tilkende dem efterhaanden paa alle mulige Omraader samme borgerlige Rettigheder som Mændene, og det er jo som Borgere, som Bestanddel af Folket, at Mænd kaldes til Deltagelse i Nævningegerningen. Det er mig i Virkeligheden ganske umuligt, jeg vilde ikke være i Stand til at gøre noget som helst Forsvar for ikke at medtage Kvinder som kaldede til at kunne blive Nævninge uden dette ene, at det kunde berede Forslaget Vanskeligheder, som vi ikke vilde være med til at berede det. Jeg er meget forberedt paa at komme til at stemme for et Forslag, i hvilket ogsaa denne Uret vil blive tilføjet Halvdelen af det danske Folk, men jeg gør det med Bevidstheden om, at det er en meget stor Uret, som vi gøre.

Der er dog endnu et Punkt, jeg vil nævne med Hensyn til Nævninger. Der er en betænkelig Side ved Nævningeinstitutionen, som maaske vil komme til at gøre sig stærkere gældende i Fremtiden end den Gang, man indsatte Bestemmelsen i Juni-grundloven. Jeg læste i Gaar i „Times“ en Anmeldelse af en nylig udkommen Biografi af Englands sidst afdøde store Jurist, den Mand, der døde som Lord Russel of Killowen. Det betydeligste i denne Anmeldelse var et Referat af en Beretning om Dreyfus-Processen i Rennes, som han efter Dronning Viktorias Opfordring havde rettet til hende. Det var meget interessant at se denne berømte Retssag paa Fastlandet bedømt af en af Englands mest fremragende Jurister. Det havde Interesse i mange Henseender, men et Punkt vil jeg nævne i denne Forbindelse, det nemlig, at han udtalte sin store Forbavselse som engelsk Jurist over, at det var tilladt gennem Dagspressen fra Dag til Dag hensynsløst at paavirke Dommerne paa den Maade,